

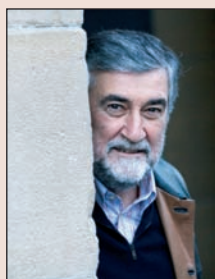
Ongizate estatuaren ordezkoko bila?

Jadanik badira berrogei urte ongizate estatua ahultzen hasi zela. Lehenbizi Milton Friedman bezalako ekonomialari neoliberaletan teorizatu zuten estatuak ekonomian eskuhartzearen aurka. Izan ere, estatuaren eskuhartzeak ekonomia jarduerari kalte egiten omen dio eta estankamendura eramanez.

Keynes eta keynesiarren teoria ekonomikoak auzitan jarri zituzten Friedman eta enparauek, eta teoria horiek praktikan jartzea besterik ez zen geratzen. Horretara heldu ziren Thatcher anderea Erresuma Batuan eta Reagan AEBetan. Gerora, Europako kontinentera ere iritsi dira neoliberalen politika ekonomikoak, batik bat Europar Batasunera (EB). Hor, gehien bat, Europako Batzordea da neoliberalen aitzindaria, ahaztu gabe EB osatzen duten herrialdeetako gobernuak, sozialdemokratenak barne; hauen artean R. Zapaterorena: oroitu zer esaten zuen eta zer ari den egiten.

Neoliberalismoak ongizate estatua mehartzea ekarri du, baina mehartze hori eskandinaviarrek nahiko ondo saihestu dute. Izan ere, herrialde hauetan oraindik estatuak Barne Produktu Gordinaren (BPG) erdia baino gehiago kudeatzen du. Horrek esan nahi du zerga garaia dituztela eta ondorioz gastu publiko maila esanguratsuekin jarraitzen dutela. Gastu horien artean, gizartera zuzenduak, hain zuzen gastu sozialak, munduko altuenak dituzte. Egoera hori benetako sozialdemokratek babestu dute, nahiz alderdi kontserbadoreek ere ongizate estatuaren ikurrari eutsi dioten.

Bestalde, eskandinaviar herrialdeek jakin izan dute alokairu oparoa, ongizate estatu indartsua eta lehiakortasuna konjugatzen. Gainera, krisialdi honetatik nahiko ondo irteten ari dira. Nola? Bada, hezkuntza sistema etengabe hobetuz, eta, batik bat, Ikerkuntza eta Garapenari lehentasuna emanez,

MADDI SORO

nez, non munduko gastu altuenak baitituzte, Espainiako Estatukoak baino hiru bider handiagoak!

Estokolmoko eskualdean I+Gean egindako gastua BPGren ehuneko 4,5 inguru da eta horri esker lortu dute krisialditik hain erraz irtetea. Hego Euskal Herrian gehien hurbiltzen zaion eskualdea Deba

Garaia da, baina beste aldar-te diferente batean.

Orotara, adibidez, Suediak gastu sozialetara BPGren ehuneko 32 inguru bideratzen du, Hego Euskal Herriak baino 15 puntu gehiago! Hala ere munduko merkatuetan lehiakor dirau.

Baina dena ez da orain arte bezala izango. Izan ere, hainbat hamarkadatan gidari izan den alderdi sozialdemokrata ahultzen ari da. Horren froga azken hauteskundeak dira, alderdi kontserbadoreek irabazi baitituzte eta beraien programa betetzen baldin

badute, klase ertainen zergak arindu egingo dituzte. Eta jakina, ongizate estatua zerga aurrerakorretan oinarritzen bada, horrelako neurri fiskalaren ondorioa ongizate estatuaren arintzea izango da.

Honen guztiaren ondorioz jadanik erantzuna izaten ari da, bai Suedian, baita beste eskandinaviar herrialdeetan ere, hirugarren sektorea, gizarte ekonomia, deritzona ari baita garatzen. Ongizate estatuaren jardue-ra asko hirugarren sektorea bereganatzen ari da, gizarte zibilak sortutako enpresa sozialetara bideratuz. Ongizate estatuak gizarte ongizateari ateak ireki dizkio. Merkatuak eta estatuak beharrianak asetzen ez dituztenean, hirugarren sektoreak erantzungo die.

Euskal Herrian ohituta gaude gizarte zibiletik beharrian publiko zein pribatuei erantzuten. Orain bertan ere ari zaizkigu beharrian berriak azaltzen eta hauek guztiak asetzeko gizarte zibilak prest egon beharko du, daukagun bizi mailari eutsi nahi badiogu. Eredutik badaude begiratzeko borondatea baldin badugu. ■

Alderdi sozialdemokrata ahultzen ari da.

Horren froga azken hauteskundeak dira,

alderdi kontserbadoreek irabazi baitituzte

eta beraien programa betetzen baldin

badute, klase ertainen zergak

arindu egingo dituzte